

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว โทร. ๐ ๕๓๗๐ ๖๐๖๐

ที่ มค ๗๑๘๐๑/-

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เรียน นายกอง้องการบริหารส่วนตำบลวังยาว

เรื่องเดิม

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว ได้ดำเนินการขับเคลื่อนหน่วยงานให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยกำหนดการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริต ในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ จึงนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น นั้น

ข้อเท็จจริง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว จึงได้กำหนดขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามภารกิจ จำนวน ๕ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจทางกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล
๕. การด้านการเงิน

เพื่อนำมาประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากประเด็นดังกล่าวที่กำหนด โดยประเมินจากระดับค่าความเสี่ยง แต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยงตามสถานะ และมีเกณฑ์การวัดระดับความรุนแรง กำหนดให้มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ๑.พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘
- ๒.พระราชบัญญัติวินัยการคลังของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑
- ๓.หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว๘๑๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เรื่อง การจัดทำแบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน และแบบสำรวจด้านการควบคุมภายในและการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

/ข้อเสนอ ...

ข้อเสนอ/พิจารณา

เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สอดคล้องกับการดำเนินการในการจัดทำแบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน จึงขอรายงานผลการประเมิน ความเสี่ยงฯ ตามที่เสนอมาท้ายบันทึกฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวมาริสา สุวรรณดี)

นิติกรปฏิบัติการ

ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัด

(นายอัครพล พลรักษ์)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว รักษาการแทน
หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

(นายอัครพล พลรักษ์)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

(นางสาวเยวลักษณ์ ดวงกลมศักดิ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

(นางสาวเยวลักษณ์ ดวงกลมศักดิ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว ปฏิบัติหน้าที่
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

● การประเมินความเสี่ยง การทุจริตและประพฤติมิชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว
97 หมู่ 9 ตำบลวังยาว
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
043-706060
<https://wungyao.go.th>

คำนำ

ความเสี่ยงด้านการทุจริตเมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้วจะทำให้มีผลกระทบทางลบ โดยปัญหามาจากปัจจัยหลายสาเหตุ การจัดทำความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ เพื่อป้องกันการทุจริต ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นหนึ่งในเครื่องมือในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝัาระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้ งานกฎหมายและคดี จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงตลอดถึงมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบน

งานกฎหมายและคดี
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความเสี่ยงและการทุจริต	๑
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต	๒
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๔
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง	๕
วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความเสี่ยงและการทุจริต

ความหมายของความเสี่ยง ผลประโยชน์ทับซ้อนและการทุจริต

ความเสี่ยง (risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เป็นการคาดเดาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่แน่นอน ซึ่งผลลัพธ์ของความเสี่ยงดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นของผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ความเสี่ยงในการเงิน ความเสี่ยงในการบริหาร การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจะพิจารณาจากผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น และความน่าจะเป็นของผลลัพธ์นั้น ๆ (จากพจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา พิมพ์ครั้งที่ ๓) ความเสี่ยงเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือที่เราคาดไม่ถึงอันเนื่องมาจากความรู้และข้อมูลที่เรามีอยู่ ขณะที่มีการวางแผนดำเนินการนั้นยังไม่ชัดเจน หรือมากพอที่จะตัดสินใจได้ดีกว่าที่วางแผนไว้

อย่างไรก็ตามหากผู้บริหารและคณะทำงานได้ตระหนัก ตั้งข้อสังเกตและระบุสิ่งที่พึงระวังไว้ตั้งแต่ต้น หรือเมื่อมีความรู้และข้อมูลใหม่ที่พอจะคาดเดาสิ่งที่อาจเกิดขึ้น และทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ก็จะได้หาทางป้องกันหรือแก้ไขได้ทันเวลาก็จะทำให้ ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรลดลงหรือไม่เกิดขึ้นได้

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest : COI) สำนักงาน ก.พ. ได้ให้คำนิยามคำว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” คือ สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำ ความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ซึ่งจะนำไปสู่การทุจริตต่อไป

การทุจริต (Corruption) หมายถึง ความประพฤติชั่ว แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ได้บัญญัติ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่ง หรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม หรือการเรียกรับสินบน

สินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใด โดยผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปแบบของตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน การเรียกรับผลประโยชน์สามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะ เป็นสถานใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕) หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยภัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการได้รับการบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือ ท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่น การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของไว้ในภายหลัง

การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่กันในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน

๒. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวม หมายถึง กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่บุคคลทั่วทั้งองค์กรได้มีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการระบุแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าว ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ

๓. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านทุจริตที่หากเกิดขึ้นแล้วอาจมีผลกระทบเชิงลบต่อองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย

Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ

Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุม ภายในขององค์กร มีจุดอ่อน

Rationalization หรือ การหาเหตุผล สนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ ซึ่งที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายใน เพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ (ครั้งที่ ๑) เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report - Guidance for Small Public Companies (ครั้งที่ ๒) เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control และ (ครั้งที่ ๓) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓

เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิม ของปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้ มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องใน ภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะ ตอบสนองต่อความคาดหวังของหน่วยงานในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบ การทุจริตภายในหน่วยงาน สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล
- หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

- หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ ดังนี้

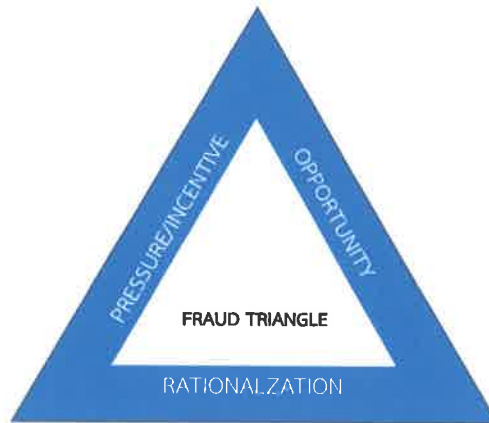
- ๑) Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัตินอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้น ซ้ำอีก
- ๒) Detective: เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาแสนั้นแก่ ผู้บริหาร
- ๓) Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำ

ไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Work low ใหม่ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

๔) Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๗. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยง ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร แหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านกลยุทธ์สามารถจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบาย กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่สามารถส่งผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการ และวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูล และเทคโนโลยี สำหรับการให้บริการ เป็นต้น

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) หมายถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน คน ระบบ หรือเหตุการณ์ภายนอก

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ

๔) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบลวังยาว ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการเพื่อให้บุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกัน ควบคุม และบรรเทาความผิดพลาดหรือลดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานในอนาคต โดยก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตได้ทำการคัดเลือกงาน หรือกระบวนการจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งได้มีการจำแนกและกำหนดขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การเบิกจ่ายงบประมาณ

๕. การบริหารงานบุคคล

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงมี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง (RISK IDENTIFICATION)

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

๕. แผนบริหารความเสี่ยง

๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๙. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

รายละเอียด ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตโดยในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงซึ่งขั้นตอนที่ ๑ ได้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการ ประเมินได้คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว จากนั้น จึงได้นำข้อมูลการดำเนินการในรายละเอียดมา ทำการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (คัดเลือกกระบวนการ/งานใน ภารกิจที่มีโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงจะประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการควบคุมความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรตามกรอบการประเมินความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

คือการนำกระบวนการงานนั้นมาระบุรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงาน หรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด ว่าใครทำอะไร อย่างไร เพื่ออะไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว ซึ่งเป็นทั้ง Known Factor หรือ Unknown Factor “การระบุความเสี่ยงการทุจริตไม่ถูกต้อง มาตรการควบคุมหรือมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต จึงไม่สามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้”

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดขึ้นมาก่อน คาดหมายว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติมาอยู่ก่อนแล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคตปัญหา พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า)

ตารางระบุความเสี่ยง Known Factor และ Unknown Factor

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Unknown Factor	Known Factor
	อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตของกระบวนการ หรืองานที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต		

จากตาราง ให้อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor

- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติความเสี่ยงมาก่อน แต่มีการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ให้นำข้อมูลจากตารางมาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แยกออกตามระดับความรุนแรง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ “ต่ำ” (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ “ปานกลาง” สามารถใช้ความรอบคอบ ระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้ (๕ - ๙ คะแนน)
สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ “สูง” เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ “สูงมาก” เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

RISK SCORE					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

การประเมินความเสี่ยงรวม

รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูง จนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตมาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๑. ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- หากเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- หากเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่า กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

- การประเมินความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขององค์กร ค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ ๔ (สีเขียว)

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงาน กำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือ กระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางการประเมินค่าความเสี่ยงรวม

SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเผื่อระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง Risk level matrix)

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยง (รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต)	ระดับความ จำเป็นของการ เผื่อระวัง			ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้ขอ อนุญาตประกอบกิจการในพื้นที่ เพื่อแลกกับ ใบอนุญาตประกอบกิจการ เพื่อเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณี ที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์			๑			๑	๑
๒	การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติหรือยกเว้น ระเบียบฯ ที่เอื้อเพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่ มิชอบโดยแก้ไขสัญญาตัดค่างานเพื่อ แก้ปัญหาการก่อสร้างไม่ตรงตามแบบรูปฯ			๑			๑	๑
๓	การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตน เข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้น กระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่าง หนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของ หน่วยงานรัฐนั้น			๑			๑	๑
๔	การใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาว่าจ้าง ผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยก่อนทำสัญญามีการ รับเงินจากผู้รับเหมา			๑		๒		๒
๕	การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อ แลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง			๑			๑	๑
๖	การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มีรับรองคุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์			๑			๑	๑

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยง (รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)	ระดับความ จำเป็นของการ เฝ้าระวัง			ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
	มาตรฐาน หรือไม่ตรงตามรายละเอียดวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้							
๗	การประกาศผลสอบ โดยมีการแก้ไขคะแนนหรือลำดับการสอบได้ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ให้สินบนได้รับเลือก			๑		๒		๒
๘	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานอบต.พนักงานจ้าง เข้าทำงาน		๒			๒		๔
๙	การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน			๑			๑	๒
๑๐	จัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็นและซื้อในราคาสูง		๒				๑	๒
๑๑	เบิกเงินราชการตามสิทธิ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก เป็นต้น ถูกต้องเป็นไปตามแนวทางที่ระเบียบฯ กำหนดไว้		๒				๑	๒
๑๒	การสืบราคาอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง			๑			๑	๑
๑๓	การทำฎีกาการเลิกจ่ายเงินมีหลักฐานประกอบฎีกา ครบถ้วน ถูกต้อง มีการรับรองการจ่ายเงินและรับรองความถูกต้อง			๑			๑	๑
๑๔	มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบ (Company Administrator) และบุคคลที่ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ใช้งานระบบ (Company User) เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นปัจจุบัน			๑			๑	๑
๑๕	ผู้ใช้งานระบบ(Company User) ดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่าน (password) ทุก ๆ ๓ เดือน เป็นไปตามหนังสือสั่งการกำหนด		๒				๑	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง คือ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ ในขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยงมาทำการประเมินการควบคุม

ความเสี่ยงการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสียหาย เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) เท่านั้น โดยค่าคะแนนจากการประเมินจะเป็น ดังนี้

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓ หรือ ๔
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ ถึง ๙

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
<p>ดี</p> <p>การควบคุมมีความเข้มแข็ง และดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้</p>	<p>ต่ำ</p> <p>(๑)</p>	<p>ค่อนข้างต่ำ</p> <p>(๒)</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>(๓)</p>
<p>พอใช้</p> <p>การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้</p>	<p>ค่อนข้างต่ำ</p> <p>(๔)</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>(๕)</p>	<p>ค่อนข้างสูง</p> <p>(๖)</p>
<p>อ่อน</p> <p>การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้</p>	<p>ปานกลาง</p> <p>(๗)</p>	<p>ค่อนข้างสูง</p> <p>(๘)</p>	<p>สูง</p> <p>(๙)</p>

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้ขออนุญาตประกอบกิจการในพื้นที่เพื่อแลกกับใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	ดี	(ต่ำ) ๑		
๒	การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติหรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อเพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบโดยแก้ไขสัญญาตัดค่างานเพื่อแก้ปัญหาการก่อสร้างไม่ตรงตามแบบรูปฯ	ดี	(ต่ำ) ๑		
๓	การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐนั้น	ดี	(ต่ำ) ๑		
๔	การใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาว่าจ้างผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยก่อนทำสัญญามีการรับเงินจากผู้รับเหมา	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	
๕	การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้างเพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	ดี	(ต่ำ) ๑		
๖	การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มีรับรองคุณภาพวัสดุที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน หรือไม่ตรงตามรายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้	ดี	(ต่ำ) ๑		
๗	การประกาศผลสอบ โดยมีการแก้ไขคะแนนหรือลำดับการสอบได้ เพื่อ	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
	ช่วยเหลือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ให้สินบนได้รับเลือก				
๘	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานอบต.พนักงานจ้าง เข้าทำงาน	พอใช้		(ค่อนข้างต่ำ) ๔	
๙	การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้อหาที่เกินความจำเป็น เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	
๑๐	จัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็น และซื้อในราคาสูง	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	
๑๑	เบิกเงินราชการตามสิทธิ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก เป็นต้น ถูกต้อง เป็นไปตามแนวทางที่ระเบียบฯ กำหนดไว้	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	
๑๒	การสืบราคาอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	ดี	(ต่ำ) ๑		
๑๓	การทำฎีกาการเบิกจ่ายเงินมีหลักฐานประกอบฎีกา ครบถ้วน ถูกต้อง มีการรับรองการจ่ายเงินและรับรองความถูกต้อง	ดี	(ต่ำ) ๑		
๑๔	มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ดูแลระบบ (Company Administrator) และบุคคลที่ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ใช้งานระบบ (Company User) เป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นปัจจุบัน	ดี	(ต่ำ) ๑		
๑๕	ผู้ใช้งานระบบ(Company User) ดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่าน (password) ทุก ๆ ๓ เดือน เป็นไปตามหนังสือสั่งการกำหนด	ดี		(ค่อนข้างต่ำ) ๒	

๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
๑	เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกรับสินบนจากผู้ขออนุญาตประกอบกิจการในพื้นที่ เพื่อแลกกับใบอนุญาตประกอบกิจการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศนโยบาย No Gift Policy เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ และเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด - จัดกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ทุกคน ปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด ในลักษณะการประชุมหรือการมอบนโยบายของผู้บริหารสูงสุด 	✓		
๒	การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติหรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อเพื่อการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบข่ายแก้ไขสัญญาตัดค่างานเพื่อแก้ปัญหากการก่อสร้างไม่ตรงตามแบบรูปฯ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานเสริมสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กรให้ต่อต้านการให้หรือรับสินบน โดยการปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดี หรือการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดทำมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบน 	✓		
๓	การอาศัยอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปมีอิทธิพลในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง อันเป็นการแทรกแซงการทำงานภายในของหน่วยงานรัฐนั้น	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ - มาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม 	✓		

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
๔	การใช้อำนาจหน้าที่พิจารณาว่าจ้างผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยก่อนทำสัญญามีการรับเงินจากผู้รับเหมา	- การทบทวน และประเมินผล มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบนเป็นระยะ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงมาตรการให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป	✓		
๕	การเรียกรับเงินจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec เพื่อเอื้อประโยชน์ ให้กับบริษัทฯ ผู้รับจ้าง	- ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์ของ หน่วยงาน - การนำมาตรการป้องกันในการ บริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจ ก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบน ไปปรับใช้กับคู่สัญญา โดยกำหนด เป็นข้อตกลงในสัญญาให้ปฏิบัติ ตามกฎหมายและมาตรการเรื่อง การต่อต้านสินบนด้วย	✓		
๖	การตรวจรับวัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน ทำให้มีรับรองคุณภาพวัสดุ ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน หรือไม่ ตรงตามรายละเอียดวัสดุที่กำหนดไว้	- จัดทำมาตรการการคัดเลือกและ แต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ ที่รัดกุมมาก ยิ่งขึ้น มีการตรวจสอบการจัดทำ บัญชีรายการบันทึกการรับพัสดุที่ ถูกต้อง รัดกุม และเน้นย้ำ มาตรการ No Gift Policy อย่าง เคร่งครัด - การอบรมความรู้ข้อกฎหมาย เกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดหาพัสดุ	✓		
๗	การประกาศผลสอบ โดยมีการ แก้อิच्छะแนนหรือลำดับการสอบได้ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ ที่ให้สินบนได้รับเลือก	- มีการตรวจสอบให้มีการลง ประกาศรับสมัครเข้าทำงานโดย เปิดเผยต่อสาธารณะผ่านช่องทาง เว็บไซต์ของหน่วยงาน - มีมาตรการตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้สมัครอย่างเข้มงวด โดยอาจ เปรียบเทียบกับคุณสมบัติผู้สมัคร ในตำแหน่ง คล้ายกัน และหากมี การเปลี่ยนแปลงต้องมีเหตุผลและ	✓		

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
		เสนออนุมัติตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง			
๘	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานอบต. พนักงานจ้างเข้าทำงาน	- มีมาตรการตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครอย่างเข้มงวด โดยอาจเปรียบเทียบกับคุณสมบัติผู้สมัครในตำแหน่ง คล้ายกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงต้องมีเหตุผลและเสนออนุมัติตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - การปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ	✓		
๙	การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้อหาที่เกินความจำเป็น เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ		✓	
๑๐	จัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่จำเป็นและซื้อในราคาสูง	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ		✓	
๑๑	เบิกเงินราชการตามสิทธิ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก เป็นต้น ถูกต้อง เป็นไปตามแนวทางที่ระเบียบฯ กำหนดไว้	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้เข้าใจในระเบียบที่เกี่ยวข้อง		✓	
๑๒	การสืบราคาอาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	- อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบพัสดุฯ	✓		
๑๓	การทำฎีกาการเบิกจ่ายเงินมีหลักฐานประกอบฎีกา ครบถ้วน ถูกต้อง มีการรับรองการจ่ายเงิน และรับรองความถูกต้อง	- การทบทวน และประเมินผล มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความผิดพลาด เพื่อแก้ไขปรับปรุง มาตรการให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป	✓		
๑๔	มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลปฏิบัติหน้าที่ เป็น ผู้ดูแลระบบ (Company	- การทบทวน และประเมินผล มาตรการในการบริหารจัดการ	✓		

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
	Administrator) และบุคคลที่ต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ใช้งานระบบ (Company User) เป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นปัจจุบัน	ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความผิดพลาด เพื่อแก้ไขปรับปรุง มาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป - อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ			
๑๕	ผู้ใช้งานระบบ(Company User) ดำเนินการเปลี่ยนรหัสผ่าน (password) ทุก ๆ ๓ เดือน เป็นไปตามหนังสือสั่งการกำหนด	- การทบทวน และประเมินผล มาตรการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความผิดพลาด เพื่อแก้ไขปรับปรุง มาตรการให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป - อบรมให้ความรู้และความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ - การปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ		✓	